

FILA ÍNDIA (Eduardo Pérez Soler)

(Text al suplement Culturas, núm. 45. Documental. La Vanguardia. 30-04-2003)

A què fan al·lusió les imatges que componen la sèrie fotogràfica *Fila Índia*? Retraten un grup d'immigrants que fan cua pacientment davant de la Delegació del Govern a Barcelona a l'espera de tramitar els papers que els permetin residir legalment al país, i enfront de l'edifici de Correus, on van acudir moguts pel fals rumor que hi podrien agilitar-ne l'obtenció. Malgrat tot, Toni Giró no es limita a registrar un esdeveniment que es presenta davant la seva càmera: la realitat d'un grup de persones sotmeses a un penós ritual de pas. Al contrari, recompon les imatges captades per tal d'oferir la seva pròpia visió dels fets esdevinguts davant la lent. En realitat, l'autor pren partit i estableix una relació empàtica amb els seus models. Defugint la suposada objectivitat i precisió de la imatge documental tradicional, construeix amb habilitat el seu propi discurs, mitjançant la juxtaposició de les imatges, l'enquadrament i l'elecció d'un format anormalment vertical per a cadascuna de les fotografies. Gràcies a aquests recursos, ens presenta els seus models sotmesos a una realitat opaca i opressiva, com a resultat d'un sistema d'administració tecnocràtica indiferent al patiment humà. Al capdavant, *Fila Índia* no és simplement la constatació d'una realitat determinada: és la reelaboració d'un material procedent del món visible, orientada a construir un discurs sobre la nostra societat.

L'adveniment de la imatge digital ha liquidat la pretensió de veritat de la fotografia. Sabem que les imatges fotogràfiques han deixat de ser allò que certifica que alguna cosa ha succeït realment davant de la càmera: la fotografia digital és capaç d'oferir-nos imatges que imiten amb gran versemblança la realitat visible, però ja no són necessàriament un índex del món real, com ho eren les fotografies tradicionals. La imatge fotogràfica, que es va associar durant tant de temps a la veritat, s'ha tornat sospitosa. Enfront d'aquesta situació, la fotografia documental, sustentada en la idea que és possible reproduir els fenòmens visibles d'una manera objectiva, precisa i veraç, per força ha de redefinir-se.

Conscient del paper problemàtic que desenvolupa la fotografia en la nostra època, Giró fa evident una voluntat de transcendir el document. Lluny de confiar en el supòsit que la capacitat de reproduir la superfície de les coses sigui suficient per tal d'elaborar una reflexió sobre la realitat, intenta que el discurs determini el caràcter de les seves imatges. La seva és una fotografia d'idees, que reconeix la incapacitat de la imatge fotogràfica per sostreure's de les mediacions discursives que la condicionen i reproduir la realitat de manera absolutament immediata i transparent. És una fotografia que permet esbossar el projecte d'un possible documentalisme metafòric.